

บทที่ ๕

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายของผู้ค้าในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายของผู้ค้าในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายของผู้ค้าในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ประกอบอาชีพค้าขายในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๕ สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย ประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติที่ใช้ศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ สถิติการแจกแจงแบบที่ชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ถ้าปรากฏนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไป

ผู้ค้าในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๕๐ คน เป็นผู้ค้าเพศหญิงร้อยละ ๕๖.๖๗ และเป็นผู้ค้าเพศชาย ร้อยละ ๔๓.๓๔ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี

กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีลักษณะความเชื่อที่สูงกว่าผู้ชาย โดยพบว่าส่วนใหญ่มีความเชื่อ เพราะจะทำให้มั่นใจในการค้าขาย รองลงมาความเชื่อตามคำบอกเล่า และเชื่อตามประเพณีนิยม

ตามลำดับ สินค้าที่ค้าขายในตลาดส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๓.๓๓ เป็นสินค้าประเภทเครื่องดื่ม รองลงมา เป็นสินค้ากลุ่มอาหารแห้ง และอาหารสด

๕.๑.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

ผลการศึกษาความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายของผู้ค้าในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่แสดงระดับความเชื่อจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ ลำดับ พบว่ากลุ่มผู้ค้าส่วนใหญ่มักจะเลือกฤกษ์ยามในการดำเนินงานโดยคำนึงถึงช่วงเวลาที่เปี่ยมมงคล รองลงมา เป็นกลุ่มผู้ค้าที่มักจะใช้ความเชื่อเรื่องโชคลางและดวงชะตาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางหรือเป้าหมายของธุรกิจ และใช้ความเชื่อเรื่องโชคลางและดวงชะตาในการพิจารณาเลือกสถานที่ในการประกอบกิจการ ตามลำดับ

การวิเคราะห์ปัจจัยบุคคลที่มีผลต่อเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่าเพศหญิง ($\bar{X}=3.66$) มีความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายที่สูงกว่าเพศชาย ($\bar{X}=2.86$) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

การความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายที่จำแนกตามตัวแปรอายุ พบว่ากลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี มีความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายที่ต่ำกว่ากลุ่มที่มีอายุ ๓๖-๔๕ ปี และมีความเชื่อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายของผู้ค้าในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขาย โดยพิจารณาจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามพบว่า กลุ่มผู้ค้ามักจะใช้ความเชื่อส่วนตัวเรื่องโชคลางและดวงชะตาเป็นส่วนหนึ่งสำหรับกำหนดงบลงทุน โดยรับคำแนะนำจากหมอดูและนำเอาคำแนะนำนั้นไปเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจ และการประเมินผลการดำเนินธุรกิจ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายของผู้ค้าในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มผู้ค้าส่วนใหญ่ มักจะเล็งโอกาสยามในการดำเนินงานโดยคำนึงถึงช่วงเวลาที่เป็นมงคล มีเหตุผลเพื่อสร้างความมั่นใจ ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของสุทธิ เทพสุริวงศ์ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ตลาดนัด” ตามโครงการแผนภูมิทัศนภาคใต้ : ฐานเศรษฐกิจและทุนวัฒนธรรม โดยให้ความสำคัญของตลาดนัดในด้านสังคมวัฒนธรรมและด้านเศรษฐกิจ ว่าตลาดนัดเป็นแหล่งปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย เป็นแหล่งที่สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ของชุมชนในระดับพื้นฐาน ได้เป็นลูกค้าประจำ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตลาดนัดก่อให้เกิดบรรยากาศของญาติมิตรทางสังคม การได้ไปช่วยงาน การกันเมื่อมีงานบวชลูกบวชหลานมีงานศพ ก็ได้บอกงานบุญแก่กันและกัน สร้างความสัมพันธ์ในแนวลึกและกว้าง นอกจากนี้ตลาดนัดยังสร้างวัฒนธรรมการค้าขายแบบเกื้อกูลกัน มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของผู้คนภายในตลาดนัด๔๗ที่แตกต่างไปจากการจับจ่ายสินค้าในห้างสรรพสินค้า นอกจากนี้ผู้คนที่มาจับจ่ายสินค้ากันแล้ว พ่อค้าแม่ค้า ผู้ขายสินค้าในตลาดนัด ยังช่วยกันซื้อขายแลกเปลี่ยนกันเอง หรือแจกจ่ายแบ่งปันสินค้าให้แก่กันและกัน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขายด้วยกันให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ตลาดนัดเป็นแหล่งที่สะท้อนภาพการดำรงวิถีชีวิตชุมชน ตลาดนัดเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารของชุมชน เป็นแหล่งที่มีการสังสรรค์นันทนาการ พ่อค้าแม่ค้า ผู้ซื้อผู้ขาย พุดคุยกันสนุกสนานทั้งเรื่องละครโทรทัศน์ ข่าวสารการบ้านการเมือง เรื่องทุกอย่างในตลาดนัดนั้นมีข้อมูลเกือบทั้งหมดซึ่งเป็นภาพความมีชีวิตชีวาในการดำเนินวิถีชีวิตชุมชนแบบไทย ๆ ที่จะต้องให้มีการดำรงสืบทอดเป็นมรดกให้ลูกหลานต่อไป

การวิเคราะห์ปัจจัยบุคคลที่มีผลต่อเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่าเพศหญิง ($\bar{X}=3.66$) มีความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายที่สูงกว่าเพศชาย ($\bar{X}=2.86$) และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากผู้ค้าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งเป็นธรรมชาติของเพศหญิงที่มีความคิดละเอียดอ่อน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเอ็ม.เจ.เว็บเบอร์ และริชาร์ด ไซแมนสกี (M.J. Webber & Richard Symanski) ที่ได้สรุปลักษณะของตลาดนัดว่าเปิดทำการค้าขายเพียงบางวันซึ่งแตกต่างไปจากร้านค้าประจำที่เปิดทำการค้าขายต่อเนื่องกันสัปดาห์ละ ๖-๗ วัน และใช้เวลาสำหรับการค้าวันละ ๘-๑๒ ชั่วโมง มีลักษณะการเคลื่อนย้ายเพื่อนำสินค้าไปขายตามตลาดนัดต่าง ๆ โดยเฉพาะในสังคมชนบทพ่อค้าจะเคลื่อนที่บ่อยครั้งกว่าพ่อค้าในเขตที่เศรษฐกิจพัฒนาแล้ว เป็นแหล่งสำหรับรวมกลุ่มของพ่อค้าที่ขายสินค้าต่างประเภทกันและ

พ่อค้ามักทำหน้าที่ทางเศรษฐกิจหลายด้าน ลักษณะของตลาดนัดหมุนเวียนเป็นเพียงส่วนประกอบของระบบการค้า ลำดับศักราชของตลาดนัดหมุนเวียนเกิดจากขอบเขตของสินค้าแต่ละชนิดที่มีความแตกต่างกัน และในหมู่บ้านอาจจะมีตลาดขนาดเล็กที่สุดหนึ่งแห่งหรือมากกว่านั้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง ศึกษาความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายของผู้ค้าในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ “ตลาดน้ำขวัญเรียม” เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ตามที่ได้สรุปผลการวิจัย และพบว่ายังมีเรื่องอื่น ๆ ที่น่าสนใจนอกเหนือไปจากที่ได้ศึกษามาแล้วดังต่อไปนี้

๑. ควรศึกษาความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายของผู้ค้าในตลาดชุมชนวัดต่าง ๆ เช่น วัดโสธรวราราม เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบกับการวิจัยในครั้งนี้
๒. ควรศึกษาวิเคราะห์การนำปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความเชื่อเรื่องโชคลางกับการประกอบอาชีพค้าขายของผู้ค้าในตลาดชุมชนวัดบำเพ็ญเหนือ
๓. ควรศึกษาวิเคราะห์การบริหารวัดบำเพ็ญเหนือ ของเจ้าอาวาสว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด